

Norges Vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 OSLO

For: Avdelingsingeniør Finn Roar Halvorsrud
Også sendt på e-post: firh@nve.no

Vår referanse 4479835/1
Ansvarlig advokat Erik Samuelsen

Oslo, 17. desember 2010

SØKNAD OM FORNYET KONSESJON FOR REGULERING AV LIMINGEN KOMMENTARER TIL INNKOMNE HØRINGSUTTALELSER

Vi viser til NVEs e-post av 13.10.2010 hvor undertegnede på vegne av Ångermanälvens Vattenregleringsforetag (ÅVF) er anmodet om å gi kommentarer til innkomne høringsuttalelser i saken. I e-posten fra NVE er det vedlagt i alt 15 høringsuttalelser.

Etter en gjennomgang av uttalelsene vil vi komme med følgende tilbakemelding til NVE:

1 BERGVESENET

Ingen kommentarer fra ÅVFs side.

2 DIREKTORATET FOR NATURFORVALTNING (DN)

Vi har følgende kommentarer til de krav som er opplistet på side 2 og 3, under pkt. 1 – 6 i DNS høringsuttalelse:

Angående pkt. 1 – Endring av manøvreringen for å øke produksjonen av næringsdyr og fisk

Kommentarer: Det fremgår ikke av DNS høringsuttalelse hva som er ønskelig mht. en endring av manøvreringen. Hvis ønsket er å redusere reguleringshøyden vil vi påpeke at litoralsonen er sterkt utvasket og består stort sett av grov stein og fjell. Dette som følge av en sammenhengende reguleringsperiode på nesten 60 år. Det vil derfor ta lang tid før en ser effekt av en eventuell endret reguleringshøyde på produksjon av næringsdyr og fisk. Videre skal det til en betydelig reduksjon av reguleringshøyden, før dette slår ut positivt for fiskesamfunnene. Dette gjelder spesielt for ørret som allerede ved en begrenset reguleringshøyde mister mange av de viktigste byttedyrene.

Hvis ønsket er å heve sommervannstanden med henblikk på en rekruttering av ørret i Limingens tilløpselver/bekker, vil vi minne om at fyllingen av magasinet er dokumentert i vår konsesjonssøknad på side 14 og 15. Som det fremgår er det normalt god fylling av magasinet fra midten av juli måned og ut oktober. I de fleste år vil det derfor være mulig for ørreten å gjennomføre gytevandring til Limingens tilløpselver/bekker.

Angående pkt. 2 – Nye fiskebiologiske undersøkelser

Kommentarer: ÅVF har ingen motforestillinger til at det blir gjennomført nye fiskebiologiske undersøkelser, men vil peke på at Limingen er ett av få norske reguleringsmagasin hvor det foreligger en langtidsundersøkelse av utviklingen i fiskebestanden.

ÅVF og den norske medregulanten, Nord-Trøndelag Elektrisitetsverk (NTE), har tidligere i fellesskap bekostet undersøkelser i Limingen i perioden 1953 til 1988. I tillegg ble det gjennomført et prøvefiske i

THOMMESSEN

1995. Dette materialet er bearbejdet og sammenstillet gjennom to hovedfagsoppgaver ved Universitetet i Oslo, samt en undersøkelse av habitatbruk til røye i Limingen.

Videre er det gjennomført et prøvafiske i Limingen i 2006 i forbindelse med ÅVFs søknad om fornyet konsesjon (NTNU - Vitenskapsmuseet 2007). Sistnevnte rapport er vedlagt vår søknad av september 2007.

Angående pkt. 3 – Undersøkelser av de viktigste gyteelvene/bekkene

Kommentarer: Vi har heller ingen motforestillinger til at det blir gjort undersøkelser i viktige gyteelver/bekker, men også når det gjelder dette forholdet er det gjort undersøkelser som er dokumentert i NTNU - Vitenskapsmuseets rapport.

Angående pkt. 4 – Fiskeutsetting

Kommentarer: I Limingen ble det fra 1960 satt ut en del forsøkspartier av merket ørret av forskjellige kvaliteter og størrelser. Samtidig ble det i mange år satt ut ensomrig ørret etter pålegg fra de norske myndighetene. Fra 1974 ble utsettingene i Limingen etablert i fastere former og det ble satt ut et betydelig antall helt frem til 1982. Fiskebiologiske undersøkelser viste da at utsettingene ikke svarte til forventningene. Bare et beskjedent antall av ørret yngelen overlevde til den fikk en størrelse som var interessant for sportsfiskere. Utsettingene ble derfor stoppet, og etter 1982 er det ikke satt ut fisk i regi av regulantene.

På bakgrunn av tidligere erfaringer regner vi med at det ikke er aktuelt å ta opp igjen fiskeutsettingene i Limingen.

Angående pkt. 5 – Minstevannføring i Linnvasselv/Brännelven

Kommentarer: I gjeldende manøvreringsreglement er det ikke krav om slipp av minstevannføring til Linnvasselv/Brännelven.

Avgivelse av minstevannføring til Linnvasselv/Brännelven er teknisk komplisert på grunn av at reguleringen innebærer en senkning av Limingen. En eventuell minstevannføring på hele den utbygde strekningen må derfor pumpes til elva. DN foreslår alternativt at minstevannføringen tas ut gjennom et rør som legges på samme nivå eller lavere enn laveste regulerings høyde, dvs. under kote 409. En slik løsning vil imidlertid innebære at bare den nedre delen av elvestrekningen på norsk side vil bli tilgodesett med minstevannføring.

Ved at det er gitt to forskjellige reguleringskonsesjoner for regulering av Limingen, er avgivelse av minstevannføring til Linnvasselv/Brännelven juridisk komplisert. ÅVF har rett til et magasin som tilsvarer volumet mellom kotehøyde 417,7 og 411,7 og NTE et magasin som tilsvarer volumet mellom kotehøyde 411,7 og kote 409,0. NTEs magasin er overført vann fra Namsvatnet som skal tappes tilbake til Namsenvassdraget, og kan derfor ikke avgis til Linnvasselv/Brännelven.

Størrelsen på en eventuell minstevannføring er ikke angitt av DN, men selv en minstevannføring på 0,5 m³/sek vil medføre et ikke ubetydelig produksjonstap i Linnvasselv kraftverk, anslagsvis 4 GWh pr. år. Dersom minstevannføringen skal pumpes til elva kommer i tillegg kostnader til bygging av pumpeanlegg, drift og vedlikehold samt pumpekostnader (energikostnader).

Ved en endring av vassdragsreguleringsloven og ervervsloven i 1992 (jf Ot.prp. nr. 50, 1991 – 92) er det gitt mulighet til å foreta en revisjon av alle konsesjoner, bl.a. tidsbegrensede konsesjoner som er eldre enn 50 år. Fra Ot.prp. nr. 50, 1991 – 92 refereres følgende vedr. revisjon av vilkår når det gjelder pålegg om minstevannføring:

“Det kan være aktuelt å pålegge minstevannføringer eller foreta justeringer av tidligere fastsatte minstevannføringer. En må imidlertid være varsom med å fastsette nye skjerpene vilkår om vannslipping. Dette er pålegg som vil kunne medføre store produksjonstap. Skjerpene vilkår om minstevannføring bør derfor kun fastsettes hvor spesielle hensyn tilsier slikt pålegg.”

Selv om ÅVFs søknad ikke gjelder revisjon av vilkår, men en fornyelse av eksisterende konsesjon, mener vi samme prinsipp bør følges, dvs. at det må foreligge spesielle hensyn som tilsier pålegg om slipp av minstevannføring. ÅVF kan ikke se at det foreligger spesielle hensyn som tilsier slipp av minstevannføring til Linnvasselv. I den forbindelse vil påpeke at naturforholdene langs elvestrekningen

THOMMESSEN

langt på veg har tilpasset seg etter reguleringen, og at vassdraget ligger lite eksponert og brukerinteressene her er relativt beskjedne.

Av hensyn til utøvelse av fiske kan vi ikke se at en minstevannføring i Linnvasselv vil bedre forholdene i nevneverdig grad. Linnvasselv har et jevnt fall (105 m fall på 6 000m elvestrekning), og har få naturlige kulper og fiskeplasser.

DNs karakterisering av vassdraget som "villmarkspreget" stiller vi oss også undrende til. Konesjonssøknadens bilag nr. 4 (kart over anleggsveger m.v.) viser at mesteparten av den norske elvestrekningen ligger nær anleggsveger, steintipper og andre tekniske inngrep.

ÅVF vil derfor foreslå at avbøtende tiltak i Linnvasselv rettes inn i mot bygging av terskler og andre biotopforbedringer. Dette vil bedre landskapsbildet langs vassdraget vesentlig, samt styrke oppvekstforholdene for fisk og gi økt biologisk mangfold generelt.

Angående pkt. 6 – Sikring av adkomst av gytefisk fra Limingen

Kommentarer: Etter at reguleringen av Limingen ble tatt i bruk i 1953, ble Linnvasselv ikke lenger tilgjengelig for gytefisk fra Limingen. En ørretstamme i Limingen som eventuelt benyttet Linnvasselv som gyteområde, er derfor utryddet. I dag finnes det bare en stasjonær ørretstamme i vassdragets øvre del.

Vi kan ikke se at det er noen mulighet for å sikre at gytefisk fra Limingen får adkomst til Linnvasselv. Det vil være svært komplisert, for ikke å si umulig, å få fisk til å passere dammen ved utløpet av Limingen når magasinet er nedtappet. DNs alternative forslag ved å tappe minstevannføring i rør, vil heller ikke sikre adkomst for gytefisk fra Limingen.

3 FYLKESMANNEN I NORD-TRØNDELAG, MILJØVERNAVDELINGEN

Angående fiskeundersøkelser

Kommentarer: Her viser vi til våre merknader ovenfor. Når det gjelder fylkesmannens forslag om fiskefond, vil vi opplyse at ÅVF allerede på 1960-tallet innbetalte NOK 120 000 til et fiskefond, i henhold til pkt. 15 i vilkårene for tillatelsen av 4. juli 1952.

Angående forslag til avbøtende tiltak

Kommentarer: Avsnøring av viker kan vurderes som tiltak. Dette må imidlertid gjennomføres i samarbeid med den norske medregulanten (NTE). Videre må slike tiltak utredes grundig, både i forhold til teknisk løsning, kostnader og eventuell miljøgevinst.

For øvrig vil slike tiltak bli fanget opp av de nye standardvilkårene hvor det vil bli inntatt en hjemmel om bygging av terskler.

Spørsmålet om minstevannføring i Linnvasselv/Brännelven har vi kommentert under DNs uttalelse ovenfor.

4 GRUNNEIERE I LIERNE OG RØYRVIK KOMMUNE

Angående forholdene ved tilløpsvassdrag (erosjon)

Kommentarer: Her viser vi til ÅVFs konsesjonssøknad side 24 hvor erosjonsproblemene rundt Limingen er omtalt. Generelt er erosjonsproblemene rundt Limingen forholdsvis små, men det kan på enkelte steder være behov for å gjennomføre sikringstiltak. I eksisterende konsesjonsvilkår er det hjemmel for å pålegge regulanten å bekoste sikringstiltak og dette vil bli videreført i de nye konsesjonsvilkårene.

Angående forhold som gjelder tilrettelegging for adkomst, ferdsel m.v.

Kommentarer: Dette gjelder forhold som i stor grad er løst privatrettslig gjennom avhjemlede skjønn og ved minnelige avtaler. I tillegg har regulantene i fellesskap vært med og finansiert tiltak rettet inn mot allmenne interesser, jfr. nedenfor under våre kommentarer til uttalelsen fra Røyrvik kommune.

Angående forhold som berører den biologiske utviklingen i sjøen tilknyttet fiskebestanden

Kommentarer: Dette gjelder krav om fiskebiologiske undersøkelser og gjennomføring av tiltak, og disse forhold har vi kommentert ovenfor.

THOMMESSEN

Angående forholdene ved utløpet av sjøen og i den tørrelagte Linnvasselv

Kommentarer: Også disse forhold er kommentert ovenfor.

Angående gjennomgang av manøvreringsreglementet

Kommentarer: Dette er også kommentert ovenfor. Limingen har i normale nedbørsår god fylling i perioden juli og ut oktober.

Angående privatrettslige forhold

Kommentarer: Privatrettslige forhold vedrører ikke ÅVFs søknad om fornying av konsesjon. Alle inngåtte avtaler og alle avhjemlede rettslige skjønn ligger fast, og skal ikke vurderes på nytt ved en fornying av konsesjonen. Det er ingen grunn til generelt å pålegge konsesjonæren å sende ut gjeldende privatrettslige avtaler til de berørte grunneiere.

5 LIERNE KOMMUNE

Høringsuttalelsen fra Lierne kommune er delt i tre. Den første delen gjelder generelle forutsetninger og krav til ny konsesjon, og kommenteres ikke av ÅVF.

Den andre delen gjelder fysiske og miljømessige forhold og tiltak, og dette er alle problemstillinger som er kommentert av oss ovenfor.

Siste delen av uttalelsen fra Lierne kommune gjelder økonomiske krav som rettes mot konsesjonæren.

Kommentarer:

Konsesjonskraft

Lierne kommune synes å overse bestemmelsen i vassdragslov i henhold til konvensjon Norge/Sverige av 12. juni 1931 nr. 1 § 23 nr 2, der det er bestemt at det ikke kan pålegges plikt fra vannfall i et av rikene å levere kraft som erstatning for skade eller ulempe eller for øvrig for å tilgodese interesser i det annet rike. Det er dermed ikke adgang for konsesjonsmyndigheten til å pålegge avgivelse av konsesjonskraft.

Konsesjonsavgifter

Spørsmålet om nivået for konsesjonsavgifter i den nye konsesjonen overlates til NVEs rettsanvendelse og skjønnsutøvelse.

Næringsfond

ÅVF kan ikke se at kommunenes krav om tilkjennelse av næringsfond i den nye konsesjonen kan føre frem. Det dreier seg om en reguleringskonsesjon som har vært praktisert i vassdraget i nesten 60 år, og som de allmenne og lokale interesser i form av næringsliv, turisme m.v. for lengst har innrettet seg etter.

6 NORDLI FJELLSTYRE

Avslutningsvis i uttalelsen fra Nordli fjellstyre er det nevnt at dersom ikke bruk av rettigheter etter fjelloven eller kompensierende tiltak er mulig, må det utredes erstatninger for tapte rettigheter. Til dette vil vi kommentere at alle privatrettslige forhold (erstatning og tiltak) opp i mot berørte grunneiere og rettighetshavere er avgjort ved tidligere skjønn.

For øvrig har vi ingen ytterligere kommentarer til uttalelsen fra fjellstyret, i og med at mange av de fremsatte krav er kommentert av oss ovenfor.

7 NORD-TRØNDELAG FYLKESKOMMUNE

Angående krav om arkeologisk registrering.

Kommentarer: I forbindelse med utarbeidelse av konsesjonssøknaden ble det innhentet en uttalelse fra Nord-Trøndelag fylkeskommune om behovet for arkeologiske undersøkelser. Tilbakemeldingen fra fylkeskommunen i brev av 18.09.2006 er vedlagt konsesjonssøknaden som bilag 12. Som det fremgår av brevet vurderes det slik at det ikke er behov for å gjennomføre nærmere undersøkelser, men det minnes

THOMMESSEN

om aktsomhets- og meldeplikten dersom det skulle komme frem kulturminner som tidligere ikke er registrert.

På denne bakgrunn er ÅVF forundret over at Nord-Trøndelag fylkeskommune nå krever at det skal gjennomføres omfattende arkeologiske registreringer rundt Limingen, og vil sterkt gå mot dette. Vi er kjent med at det i forbindelse med fornying og revisjon av vassdragskonsesjoner vil bli innført en sektoravgift som skal gå til finansiering av kulturminneregistreringer. Dersom dette blir gjennomført, vil nye kulturminneundersøkelser bli finansiert gjennom en slik sektoravgift.

8 NORD-TRØNDELAG ELEKTRISITETSVERK

Ingen kommentarer fra ÅVFs side.

9 REINDRIFTSFORVALTNINGEN

Ingen kommentarer fra ÅVFs side.

10 RIKSANTIKVAREN

Ingen kommentarer fra ÅVFs side.

11 RØYRVIK KOMMUNE

Røyrvik kommune har avgitt en fyldig høringsuttalelse. De to første punktene i uttalelsen gjelder mer generelle forhold som ikke kommenteres av ÅVF. For øvrig vil vi bemerke følgende:

Angående pkt. 3 - Samlet fornyelses- og revisjonsbehandling av de to reguleringskonsesjonene i Limingen

Kommentarer: Vi kan ikke se at det er noen mulighet for å gjennomføre en behandling av ÅVFs søknad om fornyet konsesjon, samtidig med en revisjon av vilkårene for NTEs konsesjon i Limingen. ÅVFs konsesjon løper ut i 2012 og det er ved kgl. res. av 3. desember 1999 allerede gitt tilsagn om en ny konsesjonsperiode på 50 år fra 2012.

NTEs konsesjon i Limingen er tidsubegrenset og ble gitt ved kgl. res. av 10. juli 1959. I denne konsesjonen er det en mulighet for en revisjon av vilkårene etter 50 år, dvs. i 2009. En revisjon av NTEs konsesjon i Limingen sees imidlertid i sammenheng med andre av NTEs konsesjoner i Namsenvassdraget, bl.a. konsesjonene for regulering av Namsvatnet, Vekteren og Tunnsjøen. Etter det ÅVF har fått opplyst fra NTE, er det per dags dato ikke satt i gang noen revisjonsprosess for NTEs konsesjoner og det er dermed usikkert om disse blir åpnet for revisjon, og hvor lang tid en slik prosess eventuelt vil ta.

Angående pkt. 5.1 - Båtoppdrag

Kommentarer: Båtoppdrag og vanskeliggjort ferdsel med båt er privatrettslige forhold som er avgjort ved rettslig skjønn. For enkelte grunneiere er det utmålt erstatninger som kompensasjon for skader og ulemper. I andre tilfeller er det gjennomført avbøtende tiltak ved at konsesjonæren har bygget båtspill og felles kaianlegg.

Når det gjelder kravet om at ÅVF skal besørge utarbeidet en plan i samarbeid med kommunene for tilrettelegging av fremtidig båthold i Limingen, vil vi vise til at dette er et privatrettslig spørsmål.

For øvrig kan vi opplyse om at ÅVF og NTE i felleskap har vært med og finansiert tilretteleggingstiltak for allmenne og private interesser rundt Limingen. Dette gjennom prosjektet "Tiltaksplan for de store sjøene" som ble utarbeidet i 1994. Prosjektet var et samarbeid mellom berørte kommuner, lokale aktører og regulatene.

Angående pkt 5.2 - Erosjon

Kommentarer: I forhold til antall kilometer strandlinje står ÅVF fast på at erosjonsproblemene rundt Limingen generelt er små. Det kan imidlertid være behov for å gjennomføre sikringstiltak i spesielt utsatte områder, alternativt at berørte grunneiere holdes skadesløse ved utbetaling av erstatninger.

THOMMESSEN

Erosjonsproblemene er i tidligere skjønn behandlet på samme måte, dvs. enten ved tiltak og/eller utbetaling av erstatninger.

Angående pkt. 5.3 - Merking av skjær

Kommentarer: ÅVF finner det lite hensiktsmessig med merking av skjær. Det vil være vanskelig å merke alle skjær som utgjør en fare, og våre erfaringer er at en slik merking kan gi en falsk trygghetsfølelse. Vi vil også minne om at Limingen har vært regulert siden 1952 og at brukerne av sjøen etter hvert har vent seg til reguleringsforholdene.

Angående pkt. 5.4 - Krav til sommervannstand

Kommentarer: Fyllingen av Limingen skjer fra Limingens eget nedbørsfelt samt overført vann fra Namsvatnet. For å sikre god fylling av Limingen er det i det norske manøvreringsreglementet forutsatt at det pr. 15. juli er overført minimum 150 mill. m³ fra Namsvatnet.

Fyllingsgraden i Limingen vil naturlig nok variere fra år til år avhengig av tilsigsforholdene, og det kan vanskelig settes krav om en absolutt sommervannstand. Driftserfaringer i perioden 1956 til 2005 viser som nevnt normalt god fylling av magasinet fra midten av juli måned og ut oktober, jfr. søknadens side 14 og 15.

Angående pkt. 5.5 - Minstevannføring

Kommentarer: Når det gjelder krav til opprenskninger i elveleiet formoder vi at dette blir tatt inn i de nye konsesjonsvilkårene. Spørsmålet om minstevannføring i Linnvasselv har vi kommentert ovenfor.

Angående pkt. 5.6 – Gamle tipper er ikke tilsådd

Kommentarer: Tippene som er anlagt i forbindelse med tidligere anleggsdrift har på vanlig måte vært underlagt tilsyn fra NVE. Tilbakemeldinger fra NVE er at tippområdene er tilfredsstillende utformet og tilsådd.

Angående pkt. 5.7 – Biologiske forhold/fiske

Kommentarer: Her viser vi til våre anførsler ovenfor.

Angående pkt. 5.8 – Hjemfall

Ingen kommentarer fra ÅVF.

Angående pkt. 6 – Økonomiske krav

Vi viser til våre kommentarer under pkt. 5 i uttalelsen fra Lierne kommune.

Hva angår konsesjonskraft vises til uttalelsen fra Røyrvik kommune på side 6, hvor kommunen med rette tar utgangspunkt i den lovbestemmelse som er nevnt i forbindelse med uttalelsen fra Lierne i pkt. 5 ovenfor. Røyrvik kommune stiller spørsmålet om denne bestemmelsen er riktig praktisert. ÅVFs holdning er klar: Det er ikke rettslig adgang til å pålegge avgivelse av konsesjonskraft i den foreliggende sak.

12 12. SAMETINGET

Ingen kommentarer fra ÅVFs side.

13 STATENS VEGVESEN

Ingen kommentarer fra ÅVFs side.

14 STATSKOG

Kommentarer: Statskog tar opp forholdet mht. erstatning for fiskerettigheter i Linnvasselv. Dette er et privatrettslig spørsmål som er avgjort. Årsaken til at det ikke er utmålt fiskeerstatninger kan enten være at fiske i Linnvasselv ikke ble ansett som økonomisk viktig, eller at det ble sett i sammenheng med at Direktoratet for statens skoger (nå Statskog) får et årlig vederlag for leie av fallrettigheter. Det er et grunnleggende prinsipp for ekspropriasjon i vassdrag at det ikke skal utmåles erstatning både for fallrettigheter og for skader og ulemper ved at vannfallet blir utbygd.

THOMMESSEN

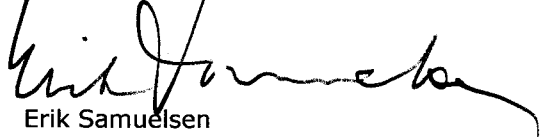
15 STRØMSUND KOMMUN

Ingen kommentarer fra ÅVFs side.

ÅVF vil anmode om at den videre behandlingen av saken fra NVEs side blir prioritert, og vi imøteser en tilbakemelding mht. videre saksgang og fremdrift.

Med vennlig hilsen

Advokatfirmaet Thommessen AS

Erik Samuelsen

Advokat (H)